

# Perforan Göz Yaralanmalarında Kültür Antibiyogram\*

Sevim Söker Çakmak (\*), M. Kaan Ünlü (\*), Nurettin Karakaş (\*\*), Ahmet Aksünger (\*\*),  
Candan Karaca (\*\*\*) , Sedat Ava (\*\*\*) , Ali Taşkiran (\*\*\*)

## ÖZET

**Amaç:** Delici göz yaralanması nedeni ile başvuran 56 olguda, travma ile mikroorganizmların göze inokülasyonunu etkileyen faktörler incelendi.

**Yöntem:** Tüm olgulardan operasyon sırasında konjonktiva sürüntüsü ve ön kamara sıvısı kültürü alındı. Alınan materyaller kanlı agar, çikolata agar, anaerob blood agar ve sabouraud-dextroz agar vasatlarına ekildi. Operasyona alınan 9 olguya preoperatif sistemik antibiyotik proflaksi verilmedi. Konjonktiva ve ön kamara sıvisından elde edilen kültürlerde üretilen mikroorganizmaların antibiyogramı yapılarak antibiyotik duyarlılıklarını tespit edildi.

**Bulgular:** Çalışmaya alınan 56 olgunun 15'inde (%26.7) ön kamara sıvısı ve konjonktiva sürüntüsünden mikroorganizma izole edildi. Kültürde mikroorganizma tespit edilen 15 olgudan 4'ünde (%26.7) sadece konjonktivada üreme olurken, diğer 11 (%73.3) olguda hem konjontiva sürüntüsü hemde ön kamara sıvisından mikroorganizma üretildi. Preoperatif antibiyotik verilmeyen ve organik materyal ile yaralanan olgularla kültür sonuçları arasındaki ilgi istatistiksel olarak anlamlı bulundu ( $P<0.01$ ).

**Sonuç:** Perforan göz yaralanması nedeni ile başvuran olgulara uygun antibiyotik proflaksi başlanması gereği sonucuna varıldı.

**Anahtar Kelimeler:** Perforasyon, endoftalmi, kültür , antibiyogram

## SUMMARY

### Culture Antibiotic Sensitivity in Perforating Eye Injuries

**Purpose:** The factors that contributing to microorganism inoculation in traumatic injuries, were evaluated in 56 cases admitted with perforating eye injuries.

**Methods:** Intraoperative culture materials were obtained from conjunctiva smears and anterior chamber fluid samples for all cases. The materials were then inoculated to blood agar, chocolate agar, anaerob blood agar and saboraud-dextrose agar. Preoperative proflactic antibiotic treatment was not considered for nine cases. Antibiotic susceptibility tests on microorganisms that proliferate in culture inoculation and obtained from conjunctiva and anterior chamber fluid, were carried out by means of antibiogram method.

**Results:** Microrganism from anterior chamber fluid and conjunctiva smear related to 15 of 56 cases (26.7%). Proliferation detected only in 4 of 15 cases (26.7%), in conjunctiva samples,

(\*) Yrd. Doç. Dr., Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Göz Hastalıkları ABD

(\*\*) Doç. Dr., Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Göz Hastalıkları ABD

(\*\*\*) Dr., Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Göz Hastalıkları ABD

\* XXII. European Society of Ophthalmology, Stockholm, Kongresinde bildiri olarak sunulmuştur.

Mecmuaya Geliş Tarihi: 16.06.2000

Düzeltilmeden Geliş Tarihi: 07.11.2000

Kabul Tarihi: 16.01.2001

while in remaining 11 cases (73.3%) proliferation detected in both conjunctiva smear and anterior chamber fluid samples. There was a statistically significant relationship between preoperatively no antibiotic therapy injuries caused by organic materials cases culture results ( $P<0.01$ ).

**Conclusion:** It is concluded that appropriate proleptic antibiotic treatment is necessary for patients who admitted perforation eye injuries.

**Key Words:** Perforation, endoftalmitis, culture, antibiogram

## GİRİŞ

İleri mikro cerrahi teknikleri ve geniş antibiyotik spektrumuna rağmen endoftalmi, penetrant oküler travmaların önemli bir komplikasyonudur. Cerrahi travmalar bir kenara bırakıldığında, tüm endoftalmi olgularının %20-30'u penetrant oküler travmalardan sonra görülmektedir (1,2).

Yaralanmanın olduğu bir gözde mikrobiyal inokülasyona yol açan durumlar tam olarak anlaşılmamıştır. Travmadan sonra sıklıkla 24-36 saat içinde başlayan endoftalmi oranı % 2-7.4 arasında bildirilmektedir (3). Primer tamirin 24 saatte fazla geciktirilmesi endoftalmi riskini 4 kat artırmaktadır (4). Yabancı cisim mümkün olduğunda erken çıkarılması aynı zamanda mikrobiyal inokülasyonunda uzaklaştırılmasını sağlar.

Postoperatif endoftalmilerin ise en sık sebebi, kapak ve konjonktiva florasının primer bakteri kolonisi olan başta stafilocokus epidermitis olmak üzere koagülaz (-) stafilocoklardır. İkinci sırada olguların % 10-40'ını oluşturan stafilocokus aureus, streptokok gibi daha virulan mikroorganizmalar yer alır (5,6,7).

Travmalardan sonra görülen enfeksiyonların yaklaşık % 75'inde etken, gram(+) organizmalar olup özellikle stafilocokus epidermitis, basillus ve streptokok suşları en sık karşılaşılan etkenlerdir (2,8). Funguslar yaklaşık %8 oranında posttravmatik enfeksiyonlardan sorumludur (1).

Delici göz yaralanmalarından sonra profilaktik antibiyotik tedavisinin endoftalmi riskini azalttığı iyi bilinmekte ve ilk jenerasyon sefalosporin ve aminoglikozidlerin 3-5 gün intravenöz olarak cerrahi onarımı takiben verilmesi önerilmektedir (2,3,9). Buna karşılık intravitreal antibiyotik kullanımı olası retinal toksisite nedeniyle rutin olarak önerilmemektedir. Özellikle riskli vakalarda göz içi yabancı cisim çıkartılması esnasında intravitreal profilaktik antibiyotik önerilmektedir (10,11). Yaranın effektif olarak debride edilmesi ve vitrektominin, inokülasyonu ve endoftalmi riskini önemli derecede azalttığı belirtilmektedir.

Günümüzde klindamisin ve aminoglikozid kombinasyonu basillus suşları için önerilirken, endoftalmilerde başlangıç rejimi olarak tavsiye edilen vankomisin ve

aminoglikozid kombinasyonunda eşdeğer bir etkiye sahip olduğu bildirilmektedir (9). Subkonjonktival genetamisin ve vankomisin ise tüm penetrant yaralanmalarda yapılmalıdır.

## MATERIAL METOD

D.U.T.F Göz kliniği 1.1.1997 ile 1.9.1997 tarihleri arasında perfore göz yaralanması nedeni ile başvuran 56 olguda, travmatik yaralanma ile göze mikroorganizmaların inokülasyonunu etkileyen faktörler incelendi. Kliniğimizde 1.1.1997 ile 1.9.1997 tarihleri arasında perforan göz yaralanması tanısı ile yatırılarak opere edilen 56 olgunun 16'sı kız (%28.56), 40'ı erkek (%71.42) olup, 25 olguda sağ göz (%25.35), 31 olguda sol göz (%44.64) etkilenmiştir. Olguların yaşları 1-58 arasında değişmekte olup ortalama yaşı  $14.39 \pm 13.17$  idi.

Kliniğimize başvuran hastaların tümünde detaylı bir anamnez alınından sonra rutin göz muayeneleri yapıldı. Tüm olguların direkt orbita grafları alınarak intraoküler ve intraorbital yabancı cisim açısından değerlendirildi. 56 olgunun 47'sine başvurdukları andan itibaren 3. Kuşak sefalosporin (seftriakson) ve aminoglikozid (gentamisin) uygun dozlarda sistemik olarak başlandı. Bir saat içinde operasyona alınan 9 olguya antibiyotik alan grup ile karşılaştırma yapılmaması için preoperatif sistemik antibiyotik proflaksi verilmedi. Konjonktiva ve ön kamara sıvısı kültürleri operasyonu yapan cerrah tarafından oküler adneksin providon-iyodin ile dezenfeksiyonundan önce alındı. Konjonktiva kültürleri bulber ve kapak konjonktivasında eküviyon ile sürüntü şeklinde alındı. Nekrose ve enfekte dokular eksize edilerek peroperatif besi yerine ekim yapıldı. Ön kamara sıvısı aspirasyonu 25 G iğne kullanılarak yara onarımı başlamadan önce korneaskleral limbusstan veya yara duadıkları arasından 0.1-0.2 ml'lik bir aköz humör örneği alındı. Alınan materyaller kanlı agar, çikolata agar, anaerob blood agar ve sabouraud-dextroz agar vasatlarına ekildi. Kültür pozitif vasatlar üreyen mikroorganizmanın tespiti için gram boyama yapılp, izole edilen mikroorganizmalar standart antibiyotik paneli için test edildi. Tüm olgulara primer sütür reperasyonu uygulandı. Postoperatif intravenöz antibiyoterapiye 3 gün devam edildi. Tüm olgulara topikal antibiyotik,

steroid ve midriatik ilaçlar gerekli doz ve sürelerde kullanıldı.

İstatistik olarak Khi-kare, Yates düzeltmeli khi-kare, Fisher exact testi kullanıldı.

## BULGULAR

Ön kamara sıvısı ve konjonktivadan mikroorganizmanın izolasyonu üzerinde bir etki açısından incelenen değişkenler şunlardır; Yaş, cins, yaralanma tipi, yaranın lokalizasyon ve büyülüğu, kırsal veya kentsel orjin, cerrahiden önce intravenöz antibiyotik tedavisi, cerrahi onarım zamanı, prolabe uveal doku mevcudiyeti, intraoküler yabancı cisim varlığı, endoftalmi gelişimi.

56 olgunun 27'si (%48.2) 0-7 yaş grubu olup, istatistik çalışma için 0-7, 8-15 yaş grubu ile 16-29, 30 ve üzeri yaş grubu karşılaştırıldı. Yaş grupları ile kültür sonuçları arasında istatistiksel anlamlı farklılık bulunmadı ( $P>0.05$ ).

Olguların yaralanma lokalizasyonu ile kültür sonuçları arasındaki ilgi incelendiğinde korneal ve skleral yaranmanın 7 mm den büyük olması ile kültür sonuçları arasında istatistiksel anlam bulunmadı ( $P>0.05$ ) (Tablo 1).

Olguların yaralanma zamanı ile başvurma zamanı arasında geçen süre, kültür sonuçları açısından incelendiğinde, ilk 24 saatte ve 24 saatten sonra kliniğe başvuran olgular ile kültür sonuçları arasında istatistiksel anlam saptanmadı ( $P>0.05$ ).

**Tablo 1.** Yaranın lokalizasyonu ile konjonktiva ve ön kamara sıvısı kültür sonuçları

	Kültür (+) Konj+önkamara	% Konj	Kültür (-)	%	Toplam	%
Kornea	5	2 (25.0)	21	(75.0)	28	(50.0)
Sklera	1	1 (22.3)	7	(77.7)	9	(16.07)
Kornea-sklera	5	1 (31.5)	13	(68.5)	19	(33.93)
Toplam		15	41		56	

**Tablo 2.** Yaralanma nedeni ile kültür sonuçları arasındaki ilgi

Yaralanma Nedeni	Kültür sonucu	Kültür (+)	%	Kültür (-)	%	Toplam	%
Organik olanlar Dal, tahta, taş, odun diken	7	46.6		8	53.3	15	26.7
Organik olmayanlar Bıçak, tel, çivi, iğne, şiş, ateşli silah, mayın patlaması, saçma, akü patlaması, künt travma	8	19.5		33	80.4	41	73.2
Toplam		15		41		56	

Fisher's Exact testi  $\chi^2 = 4.12 \ P<0.05$

Travmanın meydana geldiği bölgeye göre kültür sonuçları incelendiğinde kırsal orjinli olgular tüm olguların 34'ünü (%60.7) içerdi. Kırsal orjinli olgular ile kültür sonuçları arasında istatistiksel anlam saptanmadı ( $P>0.05$ ).

Göz içi yabancı cisim bulunan 6 olgumuzun hiçbirinde kültürde mikroorganizma tespit edilmedi ( $P>0.05$ ).

Yaralanmaya neden olan 56 olgunun 15'inin (%26.7) organik materyal olduğu tespit edildi. Organik materyal ile yaralanan 15 olgunun 7'de (%46.6) mikroorganizma izole edildi. Bu sonuç istatistiksel olarak anlamlı bulundu ( $P<0.05$ ) (Tablo 2).

56 olgunun 43'teinde (%76.78) üveal doku prolapsusu mevcuttu. Üveal doku prolapsusu olan olguların 13'de (%30.23) kültürde mikroorganizma tespit edildi. Bu olguların ikisine preoperatif antibiotik verilmemi. Üveal doku prolapsusu olup kültür müspet olan olguların kliniğe başvurma zamanları ortalaması 39.15 saat iken, bu değer kültür negatif olan olgularda ise, ortalama 25.9 saat bulundu. Üveal doku prolapsusu ile kültür sonuçları arasında istatistiksel olarak anlam saptanmadı ( $P>0.05$ ).

Operasyon öncesi sistemik intravenöz antibiyotik verilimi ile kültür sonuçları irdelediğinde preoperatif sistemik intravenöz antibiyotik almayan 9 olgunun hepsinde kültür sonuçlarında mikroorganizma tespit edildi. Bu sonuç istatistiksel olarak anlamlı bulundu ( $P<0.01$ ) (Tablo 3).

**Tablo 3.** Preoperatif antibiyotik kullanımı ile konjonktiva ve ön kamara sıvısı kültür sonuçlarının dağılımı

Kültür sonuçları Preop.antb.kullanımı	Kültür (+)		Kültür (-)	Toplam
	Konj+önkamara	Konj		
Preop. antb. alanlar	4	2	41	47
Preop. antb. almayanlar	7	2	0	9
Toplam	15		41	56

Yates düzeltmeli Khi-kare testi  $\chi^2 = 21.037 \quad P < 0.01$

**Tablo 4.** Üreyen mikroorganizmalar ile antibiyogram sonuçları

Mikroorganizma	Hasta adı	Cinsiyet	Yaş	Konj. mo üremesi	Öks.m.o. üremesi	Amoksilin + Klavunat	Ampisilin + sulbaktam	Sefazolin	Setriakson	Sefalotin	Ciprofloksasin	Klindamisin	Gentamisin	Amikasin	Tobramisin	İmipenem	Penisilin	Tm-Smx	Vankomisin
Akinetobakter Baumanii	AA	K	24	+	+	-	R	R	R	-	S	-	S	S	S	S	-	R	S
Staf epidermitis	MS	K	36	+	+	S	S	S	S	S	S	S	S	-	-	S	R	S	S
Staf Aureus	AN	E	9	+	+	S	S	S	S	S	S	S	S	-	-	-	R	S	S
Staf saprofitikus	NY	K	7	+	+	R	R	R	R	R	İ	İ	S	-	-	-	R	S	S
Staf epidermitis	BY	E	7	+	+	R	R	R	R	R	İ	İ	İ	-	-	R	R	R	S
Enterobakter sakazaki	SL	E	21	+	-	-	S	-	R	R	İ	-	R	İ	R	R	-	R	-
Mikrokokus spesies	SK	E	40	+	-	S	S	S	S	S	İ	S	S	-	-	R	S	S	S
Staf saprofitikus	MT	E	8	+	+	S		S	S	S	S	S	İ	-	-	S	R	R	S
Aktinobasillus	BÖ	K	7	+	-	-	S	R	S	-	S	-	S	S	S	S	-	S	-
Staf Aureus	Mİ	K	19	+	+	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S
Staf epidermitis	TD	E	3	+	-	R	R	R	R	R	S	S	S	-	-	-	R	R	S
Staf epidermitis	ŞO	E	17	+	+	-	S	S	S	-	-	S	İ	-	-	-	R	-	S
Akinetobakter baumanii	AE	E	12	+	+	-	R	R	R	-	S	-	S	S	S	S	-	R	S
Akinetobakter baumanii	ME	E	50	+	+	-	R	R	R	-	-	S	-	S	S	S	-	-	S
Pastorella pnömotropica	HP	K	20	+	+	-	S	S	İ	-	S	-	S	S	S	S	-	S	S

S= Sensitif, R= Rezistans, İ= Orta derecede duyarlı,

Öks.mo= Ön kamara sıvısında mikroorganizma

Kon.mo= Konjonktivada mikroorganizma

Kültür sonuçlarına göre üreyen mikroorganizmaların olgu sayısına göre dağılımı incelendiğinde en sık 4 olgu (%26.6) ile stafilokokus epidermitis saptandı. Acinetobakter baumanii 3 olgu %20, stafilokokus aureus ve stafilokokus saprofitikus 2'ser olgu %13.3 oluştururken, mikrokokus spesies, enterobakter sakazakii, Pastorella pnömotropika, actinobasillus birer olguya %6.6 içermektedir (Tablo 4).

Olguların kültür sonuçları ile endoftalmi gelişimi karşılaştırıldığında 56 olgunun 3'tünde (%5.3) endoftalmi meydana geldi. Kültür (+) 15 olgunun ikisisinde endoftalmi tespit edildi. İki olguya operasyon öncesi antibiotik verilirken, endoftalmi gelişen ve kültürde mikroorganizma üretilmeyen bir olgu preoperatif antibiotik verilmemiştir.

Endoftalmi gelişen 3 olgudan 2'sinde tespit edilen mikroorganizmalar stafilocokus Saprofiticus ile Mikrokokus Spesies idi. Endoftalmi gelişimi ile kültür sonuçları arasında istatistiksel anlam saptanmadı ( $P>0.05$ ).

Kültür sonucunda üreyen mikroorganizmalar, yaş, cinsiyet, ön kamara sıvısı, konjonktiva sürüntüsünde üreme ve kültür antibiyogram sonuçlarına göre irdelen-di. Kültürde mikroorganizma tespit edilen 15 olgudan 4'ünde sadece konjonktivada üreme olurken, diğer 11 olguda hem konjunktiva sürüntüsü hemde ön kamara sıvısından mikroorganizma üretildi. Konjonktiva ve ön kamara sıvısında üreyen mikroorganizmalar aynı idi. Kültür antibiyogram sonuçlarına göre vankomisin, antibiyotik paneline alınan 13 olguda sensitif bulundu. Diğer antibiyotikler panelde kullanım sayılarına göre duyarlılık dereceleri sıralanırsa vankomisinden sonra, tobramisin (%85.7), amikasin (%85.1), imipenem (%80), klindamisin (%77.7), gentamisin (%73.5), ciprofloksasin (%71.4), amoksisilin-klavunat (%62.5), amoksisilin-sulbaktam (%57.1), sefazolin ve sefalonitin (%50), trimetoprim-sulfometaksazol (%53), seftriakson (%46.6) olarak bulundu. Penisilinlere duyarlılık %11.1 iken, direnç %88.8 olarak bulundu (Tablo 4).

## TARTIŞMA

Delici göz yaralanması nedeniyle kliniğimize başvuran 56 olgu, göze mikroorganizmaların inokülasyonunu etkileyen muhtemel risk faktörlerini incelemek için prospektif olarak çalışma kapsamına alındı.

Olguların yaş guruplarına göre dağılımı incelendiğinde 0-7 yaş arası gurup perforasyonun en fazla görüldüğü gruptu. Dürük'ün çalışmasında 0-7 yaş gurubu için %42.9, Turgut'un çalışmasında 0-7 yaş gurubu için %53 olarak bildirilmiştir (12,13).

Olgularımızın yaralanmaya neden olan etken madde nin veya objenin cinsi ile mikroorganizmaların üremesi arasındaki ilgi incelendiğinde, organik ve organik olmayan yaralanmalar ile kültürde mikroorganizma üretimi istatistiksel olarak anlamlı bulundu ( $p<0.05$ ). Arıyasu ve ark. çalışmada organik yaralanmalar ile kültürde mikroorganizma üretimi arasında istatistiksel olarak anlamlı fark tespit etmemiştir. Bu sonucu küçük örnek hacmine bağlamışlardır (14). Thompson ve ark. çalışmada 22 perforan yaralanmalı olgunun 13'ünde (%59.09) mikroorganizma izole etmişlerdir. Bu olguların 2'sinde (%15.38) organik materyal tespit etmişlerdir (15).

Olgularımızın yaralanma yerinin lokalizasyonu ile kültür arasındaki ilgi incelendiğinde, korneal perfora-

yonun boyutu ile kültürde üreme arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmadı ( $p>0.05$ ). Arıyasu ve ark. çalışmalarında yaranın, lokalizasyonu ve boyutu ile kültür sonuçları arasında istatistiksel olarak anlam tespit etmemiştir (14). Thompson'a göre perforasyonun küçük ve korneada lokalize olduğu seride enfeksiyon oranı yüksektir. Perforasyon boyutu büyük olan olgularda uygulanan cerrahi yöntem ile parsplana vitrektomi enfeksiyon riskini küçük yaralanmalara göre azaltır ve kornea yaralanmaları, korneaskleral ve sadece skleral yaralanmalara göre daha büyük enfeksiyon riski taşır (15).

Perforan göz yaralanmalarında hastalar genellikle ilk 24 saat içinde baş vurmaktadır (16). Travma ile ilk 24 saatte kliniğimize başvurup tedavi edilen olgular, 24 saatte sonraki bir dönemde başvurup tedavi edilen olgular enfeksiyon gelişim oranı ve mikroorganizma üretimi açısından incelendiğinde, 24 saatten sonra baş vuran 26 (%46.4) olgunun 9'da (%34.6) kültürde mikroorganizma üretildi. Thompson ve ark. yaptığı çalışmada 24 saatte sonra kliniğe başvuran hastalarda enfeksiyon oranı %8.5, 24 saat içerisinde kliniğe başvuranlarda ise %6 olarak bildirmektedirler (15).

Kırsal kökenli travmalarda enfeksiyon riski organik materyalle kontaminasyona göre artar. Boldt ve ark. yaptıkları çalışmada kırsal kökenli penetrant travmalı 80 olgunun 24'de (%30) mikroorganizma üretirken, kentsel kökenli 204 hastanın 23 de (%11.27) mikroorganizma üretliğini bildirmektedirler (17). Çalışmamızda kırsal yaralanma ile kültürde mikroorganizma üretimi arasında istatistiksel anlam bulunmaması sınırlı olgu sayısına bağlıdır. Kırsal alanda oluşan yaralanmalar ve intraoküler yabancı cisimler, posttravmatik enfeksiyon gelişimi için risk faktörleridir. Bu kısmen, kırsal alanda daha virulan organizmaların bulunması ve mix enfeksiyon oranının daha fazla olmasının bir sonucudur (14).

Üveal doku prolabsusu ile kültür sonuçları arasındaki ilgi istatistiksel olarak anlamlı bulunmadı ( $p>0.05$ ). Thompson ve ark. üveal prolapsus ile mikroorganizma üretimi arasında istatistiksel anlamlı fark tespit etmemiştir. Üveal prolabsus endojen ve eksojen floranın göz içi kontaminasyonunu ile enfeksiyon riskini artırmaktadır (15).

Göz içi yabancı cisim mevcudiyeti ile mikroorganizma üretimi ve enfeksiyon oluşumu arasındaki ilgiyi incelediğimizde, çalışma kapsamına giren 6 olgunun hepsinin organik olmayan objeler (ateşli silah..vb.) ile yaralanması mikroorganizma inokülasyonunu azaltır. Göz içi yabancı cisim organik materyal ise, %26 oranında yüksek enfeksiyon riski belirtilmektedir (4). Mieler ve ark. göre erken vitrektomi ile göz içi yabancı cisim alınması enfeksiyon insidansını düşürmektedir (18).

Operasyondan önce intravenöz antibiyotik verilmeyen 9 olgumuzun hepsinde kültür sonucunda mikroorganizma tespit edildi. Ampirik tedavi verilen ve verilmeyen olgular, kültür pozitifliğine göre değerlendirildiğinde, istatistiksel olarak anlamlı bulundu ( $p<0.01$ ). Preoperatif antibiyotik uygulanımı intraoküler mikrobiyal kontaminasyon insidansını düşürerek, posttravmatik enfeksiyon riskini azaltır. Ariyasu ve ark. preoperatif intravenöz antibiyotik almayan 5 olguda alınan örneklerden mikroorganizma izole etmişlerdir. Bunu istatistiksel olarak anlamlı bulmuşlardır (14).

Çalışma kapsamına aldığımız 56 olgunun 15'de (%26.7) kültürde mikroorganizma üredi. Boldt ve ark. 80 kırsal orjinli olgunun 24'de (%30) kültür pozitifliği saptamıştır. Sırasıyla tespit edilen mikroorganizmalar basillus spesies, staf epidermitis, streptokokus spesies ve mix mikroorganizmalardır. Bu seride en sık görülen mikroorganizma %46 orANIyla basillus spesiştir (17). Basillus spesies insidansı kırsal orjinli travmalarda yüksektir. Organik materyal ile ilgili travmalar ve göz içi yabancı cisim varlığında basillus spesies insidansı artar.

Ariyasu ve ark.nın çalışmasında izole edilen mikroorganizmalar, staf epidermitis (%63), staf aureus (%25), aspergillus niger (%6.4), korneabakterium suşları (%6.4) olarak bulunmuştur. Basillus spesiesin izole edilmemesini kırsal bir alanda organik materyal ile olan yaralanmaların örnek hacminin az olmasına bağlınlıklardır (14). Travma sonrası staf epidermitise bağlı endoftalmitis, postoperatif endoftalmitislerden (%43) daha az görülür (8,19,20). Postoperatif endoftalmilerde en sık etken gram (+), koagulaz (-) staf epidermitisdir. Bu hastanın normal konjonktiva florasyyla ilgilidir. Konjonktivada bulunan saprofit bakteriler travma, göze yapılan cerrahi girişimler, vücut direncinin kırılması, kötü beslenme gibi koşullarda patojen hale geçer. Hem konjonktiva hemde ön kamara sıvısında üreyen mikroorganizmaların aynı olması konjonktivada bulunan saprofit bakterilerin ön kamara sıvısına geçişine bağlandı. Bizim serimizde de en sık görülen mikroorganizma koagulaz (-) staf epidermitis olup bu durum postoperatif üreyen mikroorganizma sonuçları ile uyumludur.

Çalışmamızda tespit edilen mikroorganizmalar antibiyotik duyarlılıklarına göre incelendiğinde; vankomisin tüm mikroorganizmalarda duyarlı antibiyotik olarak saptanmıştır (%100). Organizmaların %88.8'i penisiline dirençli bulundu.

Ariyasu ve ark. mikroorganizmaların antibiyotiklere duyarlılıklarını sırasıyla; Penisilin %38, eritromisin %76, gentamisin %92, sefazolin, vankomisin ve siproloksasine %100 olarak göstermişlerdir (14).

Sonuç olarak, delici göz yaralanmalarda göze mikrorganizmaların inokülasyonuna neden olabilecek multipl faktör vardır. Bu faktörler göz önüne alınarak preoperatif uygulanabilecek uygun antibiyotik rejimi postoperatif enfeksiyon insidansını önemli ölçüde azaltmaktadır.

## KAYNAKLAR

1. Levin MR, D'Amico DJ: Traumatic endophthalmitis. (Shingleton BJ, Hersh PS, Kenyon KR) (eds): Eye Trauma 1991;242-252.
2. Parrish CM, O'Day DM: Traumatic endophthalmitis. Int. ophthalmol Clin. 1987;27:112-119.
3. Birington GS, Topping TM, Hyndiuk RA, Aaberg TM, Reeser FH, Abrams GW: Posttraumatic endophthalmitis. Arch Ophthalmol; 1984;102:547-550.
4. Thompson JT, Parver LM, Enger CL et al: NETS: Infectious endophthalmitis after penetrating injuries with retained intraocular foreign bodies. Ophthalmology. 1993;100:1468-1474.
5. Schulman JA, Fiscella RG, Peyman GA, Bonihasemi A: Infectious endophthalmitis. Current Opinion in Ophthalmology. 1990;1:389-95.
6. Ormerod LD, Ho DD, Becker LE, Cruise RJ, Groha HL, Paton BG, et al: Endophthalmitis Caused by the coagulase-Negative Staphylococci. 1. Disease spectrum and outcome. Ophthalmology. 1993;100:715-723.
7. Verbraeken H, Rysseleena M: Bacteriological study of 92 cases of proven infectious endophthalmitis streaked with pars plana vitrectomy. Ophthalmologic. 1991;203:17-23.
8. Peyman GH, Corra PC, Raichand M: Prevention and management of traumatic endophthalmitis. Ophthalmology. 1980;87:320-324.
9. Alfaro DV, Pince K, Park J et al: Systemic antibiotic prophylaxis in penetrating ocular injuries. An experimental study. Retina. 1992;12:53-6.
10. Hemady R, Zaitus M, Paton B, et al: Bacillus induced endophthalmitis; New series of 10 cases and review of the literature. Br. J. Ophthalmol. 1990;74:26-29.
11. Vahey JB, Flynn HW: Results in the management of bacillus endophthalmitis. Ophthalmic Surg. 1991;22:681-686.
12. Dürük K, Budak K, Turaçlı E, Işıkçelik Y, Çekiç O: Delici göz yaralanmaları (497 olgunun sonuçları). Türk Oftalmologi Gazetesi. 1993;23:229-233.
13. Turgut S, Oval T, Önger E, Azizi M: Çocuklarda perforan göz yaralanmalarının etyolojisi. Türk Oftalmoloji Derneği XXVI Ulusal Kongre Bülteni. Cilt 2, Bursa. 1992;802-805.
14. Ariyasu RG, Kuma S, Labree LD et al: Microorganisms cultured from anterior chamber of ruptured globes at the time of repair. Am. J. Ophthalmology. 1995;119:181-188.
15. Thompson WS, Rubseman PE, Flynn HW, Schiffman J,

- Cousins SW: Endophthalmitis after penetrating trauma, risk factors and visual acuity outcomes. *Ophthalmology*. 1995;102:1696-1701.
16. Yılmaz A, Kuğu S, Özgün C, Öngör E: Çocuklarda delici göz yaralanmalarında görme прогнозу. *Türk Oftalmoloji Gazetesi* 1995;25:252-257.
  17. Boldt HC, Pulido JS, Blodi CF, et al: Rural endophthalmitis. *Ophthalmology*. 1989;96:1722-1726.
  18. Mieler WF, Ellis MK, Williams DF, Han DP, Retained intraocular foreign bodies and endophthalmitis. *Ophthalmology*. 1990;97:1532-1538.
  19. Reich ME, Hanselmayer H: Intraokulare Infektionen bei perforeirenden Augenverletzungen. *Klin monatsbl Augenheilkd*. 1981;179:411-412.
  20. Runnonen E, Laatikainen L, Prognosis of perforating eye injuries with intraocular foreign bodies. *Acta ophthalmol*. 1989;67:483-491.